

Lagrådsremiss

Ett effektivare förfarande för att fastställa och fördela begravningsavgiften till Svenska kyrkan

Regeringen överlämnar denna remiss till Lagrådet.

Stockholm den 16 mars 2023

Elisabeth Svantesson

Johan Ndure
(Finansdepartementet)

Lagrådsremissens huvudsakliga innehåll

I denna lagrådsremiss föreslår regeringen ändringar av bestämmelserna som reglerar hur begravningsavgiften ska fastställas och fördelas mellan de huvudmän inom Svenska kyrkan som bedriver begravningsverksamhet. Ändringarna syftar till att förenkla och effektivisera det förfarande som används för att fastställa och fördela avgifterna. Regeringen föreslår bl.a. att begravningsavgiften ska fördelas mellan huvudmännen enligt en fördelning som Kammarkollegiet fastställer för varje år.

Ändringar föreslås i lagen (1965:269) med särskilda bestämmelser om kommuns och annan menighets utdebitering av skatt, m.m. och i begravningslagen (1990:1144).

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 september 2023 och tillämpas i fråga om begravningsavgifter och förskott på dessa som betalas ut fr.o.m. den 1 januari 2024.

Innehållsförteckning

1	Beslut	4
2	Lagtext	5
2.1	Förslag till lag om ändring i lagen (1965:269) med särskilda bestämmelser om kommuns och annan menighets utdebitering av skatt, m.m.....	5
2.2	Förslag till lag om ändring i begravningslagen (1990:1144).....	9
3	Ärendet och dess beredning	11
4	Förfarandet för att fastställa och fördela begravningsavgiften mellan huvudmännen inom Svenska kyrkan.....	11
4.1	En enhetlig avgiftssats för begravningsavgiften.....	11
4.2	Avgiftssatsen och huvudmannens andel av begravningsavgiften i de fall avgiften tas ut för huvudmännen inom Svenska kyrkan.....	12
4.3	Förfarandet för att fastställa och betala ut begravningsavgiften till huvudmännen inom Svenska kyrkan	12
4.4	Processen för att fastställa och betala ut begravningsavgiften till huvudmännen inom Svenska kyrkan	13
4.5	Utbetalning av begravningsavgiften vid förändringar i begravningsverksamheten	14
5	Ett effektivare förfarande för att fastställa och fördela begravningsavgiften.....	15
5.1	Förskott och slutavräkningsbelopp betalas till huvudmännen inom Svenska kyrkan med den andel som gäller för utbetalningsåret	15
5.2	Underskott vid slutavräkningen ska fördelas mellan huvudmännen inom Svenska kyrkan.....	17
5.3	Slutavräkningen för samtliga huvudmän inom Svenska kyrkan ska beaktas när avgiftssatsen fastställs.....	18
6	Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser.....	20
7	Konsekvenser.....	20
7.1	Offentligfinansiella effekter	20
7.2	Konsekvenser för Svenska kyrkan	20
7.3	Konsekvenser för statliga myndigheter och domstolar.....	22
7.4	Övriga konsekvenser.....	22
8	Författningskommentar.....	22
8.1	Förslaget till lag om ändring i lagen (1965:269) med särskilda bestämmelser om kommuns och annan menighets utdebitering av skatt, m.m.....	22
8.2	Förslaget till lag om ändring i begravningslagen (1990:1144).....	25

Bilaga 1	Sammanfattning av promemorian Begravningsavgift till Svenska kyrkan – fördelning och förfarande	27
Bilaga 2	Promemorians lagförslag	28
Bilaga 3	Förteckning över remissinstanserna	33

1 Beslut

Regeringen har beslutat att inhämta Lagrådets yttrande över förslag till

1. lag om ändring i lagen (1965:269) med särskilda bestämmelser om kommuns och annan menighets utdebitering av skatt, m.m.,
2. lag om ändring i begravningslagen (1990:1144).

2 Lagtext

Regeringen har följande förslag till lagtext.

2.1 Förslag till lag om ändring i lagen (1965:269) med särskilda bestämmelser om kommuns och annan menighets utdebitering av skatt, m.m.

Härigenom föreskrivs att 3 och 4 a §§ lagen (1965:269) med särskilda bestämmelser om kommuns och annan menighets utdebitering av skatt, m.m.¹ ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 §²

Skatteverket ska senast den 8 mars till kommuner och regioner redovisa den skatt för det föregående året som tillkommer kommunen eller regionen. Regeringen meddelar närmare föreskrifter om sådan redovisning.

Skatteverket ska senast den 10 september varje år lämna kommuner och regioner uppgift om den beräknade sammanlagda beskattningsbara förvärvsinkomsten som avses i 1 § första stycket.

Skatteverket ska i fråga om avgifter till trossamfund lämna redovisning och uppgifter motsvarande dem som anges i första och andra styckena till Svenska kyrkan och andra registrerade trossamfund, som enligt lagen (1999:291) om avgift till registrerat trossamfund har beviljats statlig hjälp med att ta in avgifterna. Skatteverket ska lämna motsvarande redovisning och uppgifter i fråga om begravningsavgift enligt begravningslagen (1990:1144) till den församling, kyrkliga samfällighet eller kommun som är huvudman för begravningsverksamheten. För den begravningsverksamhet som bedrivs under huvudmannaskap av en församling eller kyrklig samfällighet ska dock uppgifter som anges i andra stycket

Skatteverket ska i fråga om avgifter till trossamfund lämna redovisning och uppgifter motsvarande dem som anges i första och andra styckena till Svenska kyrkan och andra registrerade trossamfund, som enligt lagen (1999:291) om avgift till registrerat trossamfund har beviljats statlig hjälp med att ta in avgifterna. Skatteverket ska lämna motsvarande redovisning och uppgifter i fråga om begravningsavgift enligt begravningslagen (1990:1144) till den församling, kyrkliga samfällighet eller kommun som är huvudman för begravningsverksamheten. För den begravningsverksamhet som bedrivs under huvudmannaskap av en församling eller kyrklig samfällighet ska dock uppgifter som anges i andra stycket

¹ Lagen omtryckt 1973:437.

² Senaste lydelse 2019:845.

lämnas till Kammarkollegiet och avse den beräknade sammanlagda beskattningsbara förvärvsinkomsten i samtliga huvudmäns förvaltningsområden.

lämnas till Kammarkollegiet och avse den beräknade sammanlagda beskattningsbara förvärvsinkomsten i samtliga huvudmäns förvaltningsområden. *För sådan begravningsverksamhet ska Skatteverket senast den 10 september varje år också lämna uppgift till Kammarkollegiet om beräknad avräkning enligt 4 a § andra stycket för samtliga huvudmän det följande beskattningsåret.*

Skatteverket ska till kommuner lämna motsvarande redovisning som anges i första stycket i fråga om fastighetsavgiftsmedel. Senast samma dag ska Skatteverket till kommuner också lämna uppgift om de sammanlagda fastighetsavgifterna i kommunen enligt Skatteverkets senaste beslut om slutlig skatt enligt 56 kap. 2 § skatteförfarandelagen (2011:1244).

4 a §³

Ett registrerat trossamfund som avses i lagen (1999:291) om avgift till registrerat trossamfund är berättigat att under visst år (avgiftsåret) av staten uppbära avgift som avses i den lagen med belopp som motsvarar vad som skulle utgå på grundval av de sammanlagda beskattningsbara förvärvsinkomsterna för de avgiftsskyldiga i trossamfundet enligt Skatteverkets beslut om slutlig skatt enligt 56 kap. 2 § skatteförfarandelagen (2011:1244) som fattades året före avgiftsåret, beräknat efter den eller de avgiftssatser som har bestämts för andra året före avgiftsåret.

Trossamfund som avses i första stycket är berättigat att under ett visst år av staten såsom förskott uppbära ett belopp som motsvarar produkten av den eller de avgiftssatser som har beslutats för året och de sammanlagda beskattningsbara förvärvsinkomster, som enligt Skatteverkets beslut om slutlig skatt enligt 56 kap. 2 § skatteförfarandelagen som fattades det föregående året i fråga om kommunal inkomstskatt, *har påförts de avgiftsskyldiga*. Förskottet *avräknas* mot de avgifter, som trossamfundet har rätt att uppbära av staten på grundval av besluten om slutlig skatt under året efter det, *då för-*

Ett trossamfund som avses i första stycket är berättigat att under ett visst år av staten såsom förskott uppbära ett belopp som motsvarar produkten av den eller de avgiftssatser som har beslutats för året och de sammanlagda beskattningsbara förvärvsinkomster som har påförts de avgiftsskyldiga enligt Skatteverkets beslut om slutlig skatt enligt 56 kap. 2 § skatteförfarandelagen som fattades det föregående året i fråga om kommunal inkomstskatt. Förskottet *räknas av* mot de avgifter som trossamfundet har rätt att uppbära av staten på grundval av besluten om slutlig

skottet enligt bestämmelserna i nästföljande stycke utanordnas.

Belopp, som vid ingången av ett år utgör trossamfundets fordran hos staten enligt denna paragraf ska Skatteverket under samma år *utanordna* till trossamfundet med en tolfedel per månad den tredje vardagen räknat från den 17 i månaden, *varvid vardag* som enligt 2 § lagen (1930:173) om beräkning av lagstadgad tid jämföras med allmän helgdag *inte ska medräknas*. Är trossamfundets fordran *inte uträknad* vid utbetalningstillfällena i *månaderna* januari och februari, ska *vid dessa tillfällen utbetalas* samma belopp som *har utbetalats* i december *månad* det föregående året. När särskilda skäl *föranleder* det får Skatteverket dock *förordna* att *utbetalning ska ske* med annat belopp. Om något av de belopp som *utbetalades* i *månaderna* januari och februari *inte motsvarar* en tolfedel av trossamfundets fordran, ska *den jämkning som föranleds härav ska* i fråga om det belopp, som *utbetalas* i mars *månad*.

Vad som har sagts om avgift till registrerat trossamfund tillämpas på motsvarande sätt i fråga om begravningsavgift enligt begravningslagen (1990:1144). Det som sägs om trossamfund ska dock i stället gälla den församling eller kyrkliga samfällighet som är huvudman för begravningsverksamheten. Varje huvudman är berättigad att uppbära den del av de totala avgiftsintäkterna som motsvarar huvudmannens andel av de totala kostnaderna för begravningsverksamheten enligt de uppgifter om andelen som Kammarkollegiet har lämnat.

skatt under året efter det att förskottet enligt bestämmelserna i tredje stycket betalas ut.

Det belopp som vid ingången av ett år utgör trossamfundets fordran hos staten enligt denna paragraf ska Skatteverket under samma år *betala ut* till trossamfundet med en tolfedel per månad den tredje vardagen räknat från den 17 i månaden. *Vardagar* som enligt 2 § lagen (1930:173) om beräkning av lagstadgad tid jämföras med allmän helgdag *ska inte räknas med*. Om trossamfundets fordran *inte har räknats ut* vid utbetalningstillfällena i januari och februari, ska samma belopp som *betalades ut* i december det föregående året *betalas ut vid dessa tillfällen*. När *det finns* särskilda skäl får Skatteverket dock *besluta* att *ett annat belopp ska betalas ut*. Om något av de belopp som *betalades ut* i januari och februari *inte motsvarar* en tolfedel av trossamfundets fordran, ska det belopp som *betalas ut* i mars *jämkas*.

Bestämmelserna om avgift till registrerat trossamfund tillämpas på motsvarande sätt i fråga om begravningsavgift enligt begravningslagen (1990:1144). Det som sägs om trossamfund ska dock i stället gälla den församling eller kyrkliga samfällighet som är huvudman för begravningsverksamheten. Varje huvudman är berättigad att uppbära den del av de totala avgiftsintäkterna som motsvarar huvudmannens andel av de totala kostnaderna för begravningsverksamheten enligt de uppgifter om andelen som Kammarkollegiet har lämnat *för det år när förskott respektive avgift betalas ut*. Om *avgiften är lägre än det förskott som betalats ut andra året före avgiftsåret*, ska *mellanskillnaden*

räknas av mot varje huvudmans del av de totala avgiftsintäkterna med ett belopp som motsvarar huvudmannens andel av de totala kostnaderna för begravningsverksamheten under avgiftsåret.

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 september 2023.
 2. Bestämmelserna i 3 och 4 a §§ i den nya lydelsen tillämpas första gången i fråga om begravningsavgifter och förskott som betalas ut från och med den 1 januari 2024.

2.2 Förslag till lag om ändring i begravningslagen (1990:1144)

Härigenom föreskrivs att 9 kap. 4 § begravningslagen (1990:1144) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

9 kap.

4 §¹

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får på grundval av huvudmännens beräknade kostnader meddela föreskrifter om den avgiftssats enligt vilken begravningsavgift ska betalas. I de fall en kommun är huvudman fastställer kommunen dock alltid avgiftssatsen. Avgiftssatsen ska grundas på en särredovisning av verksamhetens intäkter och kostnader.

Avgiftssatsen ska bestämmas på grundval av de sammanlagda beskattningsbara förvärvsinkomsterna för de avgiftsskyldiga på det sätt som anges i lagen (1965:269) med särskilda bestämmelser om kommuns och annan menighets utdebitering av skatt, m.m. I den lagen finns också bestämmelser om beräkning och utbetalning av begravningsavgiften till huvudmännen.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får på grundval av huvudmännens beräknade kostnader meddela föreskrifter om den avgiftssats enligt vilken begravningsavgift ska betalas. I de fall en kommun är huvudman fastställer kommunen dock alltid avgiftssatsen. Avgiftssatsen ska grundas på en särredovisning av verksamhetens intäkter och kostnader. *I de fall en församling är huvudman ska särredovisningen dock inte omfatta belopp som räknas av enligt 4 a § andra stycket lagen (1965:269) med särskilda bestämmelser om kommuns och annan menighets utdebitering av skatt, m.m. I stället ska det beräknade avräkningsbeloppet för all begravningsverksamhet som bedrivs av församlingar beaktas när avgiftssatsen fastställs.*

Avgiftssatsen ska bestämmas på grundval av de sammanlagda beskattningsbara förvärvsinkomsterna för de avgiftsskyldiga på det sätt som anges i lagen med särskilda bestämmelser om kommuns och annan menighets utdebitering av skatt, m.m. I den lagen finns också bestämmelser om beräkning och utbetalning av begravningsavgiften till huvudmännen.

1. Denna lag träder i kraft den 1 september 2023.

¹ Senaste lydelse 2013:379.

2. Bestämmelserna i 9 kap. 4 § i den nya lydelsen tillämpas första gången i fråga om begravningsavgifter som betalas ut från och med den 1 januari 2024.

3 Ärendet och dess beredning

Skatteverket överlämnade i juni 2020 promemorian Begravningsavgift till Svenska kyrkan – fördelning och förfarande till Finansdepartementet. I promemorian föreslås ändringar i reglerna om hur begravningsavgiften ska fastställas och fördelas mellan de huvudmän inom Svenska kyrkan som bedriver begravningsverksamhet. Skatteverket har utrett förslagen i samråd med Kammarkollegiet och Svenska kyrkan. En sammanfattning av promemorian finns i *bilaga 1*. Promemorians lagförslag finns i *bilaga 2*. Promemorian har remissbehandlats. En förteckning över remissinstanserna finns i *bilaga 3*. Remissvaren finns tillgängliga i Finansdepartementet (Fi2020/02690).

I denna lagrådsremiss behandlas promemorians lagförslag.

4 Förfarandet för att fastställa och fördela begravningsavgiften mellan huvudmännen inom Svenska kyrkan

4.1 En enhetlig avgiftssats för begravningsavgiften

Begravningsverksamheten finansieras av en särskild begravningsavgift. Alla personer som är folkbokförda i Sverige och har en beskattningsbar förvärvsinkomst för kommunal inkomstskatt ska betala begravningsavgift (9 kap. 1 och 3 §§ begravningslagen [1990:1144]). Avgiften tas ut i samband med den årliga inkomstbeskattningen med en viss procentsats av den beskattningsbara inkomsten för kommunal inkomstskatt. Skatteverket bestämmer storleken på begravningsavgiften i sina beslut om slutlig skatt. Begravningsavgiften beräknas med ledning av den avgiftssats som gäller för den fysiska personen enligt de uppgifter som har lämnats för huvudmännen inom Svenska kyrkan eller den kommun som avgiften ska betalas till (56 kap. 6 och 8 §§ skatteförfarandelagen [2011:1244]).

Begravningsavgiften ska betalas till huvudmännen inom Svenska kyrkan eller, om den avgiftsskyldige är folkbokförd i en kommun som är begravningshuvudman, till den kommunen (9 kap. 2 § första stycket begravningslagen). I Stockholms kommun och Tranås kommun ansvarar respektive kommun för begravningsverksamheten. I övriga Sverige bedrivs begravningsverksamheten av huvudmännen inom Svenska kyrkan, dvs. av en församling eller en kyrklig samfällighet.

Sedan 2016 folkbokförs invånare i Sverige i en kommun i stället för, som tidigare, i en territoriell församling inom Svenska kyrkan. I samband med den ändringen infördes bestämmelser om att begravningsavgiften ska tas ut med en enhetlig avgiftssats för alla områden där Svenska kyrkan ansvarar för begravningsverksamheten (prop. 2012/13:120). År 2017 var det första året som den enhetliga avgiftssatsen tillämpades.

4.2 Avgiftssatsen och huvudmannens andel av begravningsavgiften i de fall avgiften tas ut för huvudmännen inom Svenska kyrkan

Avgiftssatsen är den procentsats med vilken begravningsavgift tas ut. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får på grundval av huvudmännens beräknade kostnader meddela föreskrifter om avgiftssatsens storlek.

Avgiftssatsen ska bestämmas på grundval av huvudmännens beräknade kostnader för begravningsverksamheten och de sammanlagda beskattningsbara förvärvsinkomsterna för de avgiftsskyldiga på det sätt som anges i lagen (1965:269) med särskilda bestämmelser om kommuns och annan menighets utdebitering av skatt, m.m. (utdebiteringslagen). I den lagen finns också bestämmelser om beräkning och utbetalning av begravningsavgiften till huvudmännen. Enligt den aktuella regleringen består avgiftsunderlaget för avgifter som tas ut för huvudmännen inom Svenska kyrkan av de sammanlagda beskattningsbara förvärvsinkomsterna för kommunal inkomstskatt för de personer som är folkbokförda inom Svenska kyrkans förvaltningsområden.

Kammarkollegiet har i uppdrag att bestämma avgiftssatsen för begravningsavgiften som finansierar Svenska kyrkans begravningsverksamhet (förordningen [1999:729] om begravningsavgift). Uppgifter om förvärvsinkomsterna lämnas av Skatteverket, och uppgifter om huvudmännens kostnader och intäkter lämnas av Svenska kyrkan. Utifrån dessa två parametrar bestämmer Kammarkollegiet dels en enhetlig avgiftssats, dels hur stor andel av den totala begravningsavgiften som ska betalas ut till respektive huvudman. Huvudmannens andel av begravningsavgiften ska motsvara huvudmannens andel av den beräknade kostnaden för all begravningsverksamhet som bedrivs av Svenska kyrkan.

4.3 Förfarandet för att fastställa och betala ut begravningsavgiften till huvudmännen inom Svenska kyrkan

Förfarandet för att fastställa och betala ut begravningsavgiften kompliceras av att den beskattningsbara förvärvsinkomsten för kommunal inkomstskatt inte fastställs förrän Skatteverket har fattat beslut om slutlig skatt, vilket sker året efter det att avgiftsunderlaget tjänats in. Skatteverket ska senast den 10 september varje år lämna uppgift till Kammarkollegiet om den beräknade sammanlagda beskattningsbara förvärvsinkomst som ska läggas till grund för beräkningen av följande års avgiftssats (3 § andra och tredje stycket utdebiteringslagen).

Den församling eller kyrkliga samfällighet som är huvudman för begravningsverksamheten är berättigad till att under ett visst år (avgiftsåret) uppbära begravningsavgift med ett belopp som motsvarar vad som skulle utgå på grundval av de sammanlagda beskattningsbara förvärvsinkomsterna för de avgiftsskyldiga enligt Skatteverkets beslut om slutlig skatt som fattades året före avgiftsåret, beräknat efter den avgiftssats som har

bestämts för andra året före avgiftsåret (4 a § första och fjärde stycket utdebiteringslagen). Begravningsavgiften avser dock att täcka huvudmannens kostnader för begravningsverksamheten redan samma år som avgiftsunderlaget tjänas in.

Huvudmannen är berättigad att få ett förskott av begravningsavgiften två år före avgiftsåret. Förskottet motsvarar produkten av den avgiftssats som har beslutats för året och de sammanlagda beskattningsbara förvärvsinkomster som, enligt Skatteverkets beslut om slutlig skatt som fattades det föregående året i fråga om kommunal inkomstskatt, har påförts de avgiftsskyldiga. Förskottet räknas av mot de avgifter som huvudmannen har rätt att uppbära av staten på grundval av besluten om slutlig skatt under året efter det att förskottet utbetalats (4 a § andra och fjärde stycket utdebiteringslagen).

Förskottet beräknas på de avgiftsskyldigas inkomster enligt de då senast kända besluten om slutlig skatt. Ett år efter att förskottet betalats ut kan begravningsavgiften fastställas. Den fastställda avgiften jämförs då med det utbetalda förskottet genom en s.k. slutavräkning. Avgiften är vanligtvis något högre än förskottet. Förfarandet med förskottsbetalning innebär således att begravningsavgiften betalas ut i två delar, varav den senare delen (slutavräkningsbeloppet) betalas två år efter förskottet.

Varje huvudman är berättigad att uppbära den del av de totala avgiftsintäkterna som motsvarar huvudmannens andel av de totala kostnaderna för begravningsverksamheten enligt de uppgifter om andelen som Kammarkollegiet har lämnat (4 a § fjärde stycket utdebiteringslagen). Vilket års andel som avses framgår inte av lagtexten. I förarbetena till bestämmelsen om en enhetlig avgiftssats anges att Skatteverket ska betala uppburna avgifter direkt till begravningshuvudmännen, fördelat med belopp som motsvarar varje huvudmans andel av de totala kostnaderna som ligger till grund för den fastställda avgiftssatsen (prop. 2012/13:120 s. 128). Andelen framgår av de uppgifter om kostnadernas fördelning mellan huvudmännen som Kammarkollegiet enligt 9 kap. 14 § begravningslagen ska lämna i samband med att avgiftssatsens storlek har bestämts (prop. 2012/13:120 s. 143). Av detta följer att både förskott och slutavräkningsbelopp ska betalas ut med samma andel, dvs. den andel som fastställs för det år då förskottet betalas ut.

4.4 Processen för att fastställa och betala ut begravningsavgiften till huvudmännen inom Svenska kyrkan

Tiden från det att avgiftssatsen och andelen fastställs för ett visst år till dess att avgiften för det året har tagits ut i samband med inkomstbeskattningen och förts över till huvudmännen för begravningsverksamheten, uppgår till något mer än tre år. Enligt 4 a § utdebiteringslagen, benämns det sista året i denna fyråriga cykel "avgiftsåret". Övriga år benämns i relation till avgiftsåret, dvs. året före avgiftsåret och det andra året före avgiftsåret.

Processen för att fastställa och betala ut begravningsavgiften för ett visst år illustreras i tabell 1.

Tabell 1 Process för begravningsavgift

Händelser per år

	År 1	År 2	År 3	År 4
Händelser	–Huvudmännen rapporterar budgeterade kostnader. –Avgiftssatsen fastställs. –Huvudmannens andel fastställs.	–Förskott betalas. –Begravningsavgift tas ut (genom avdrag för preliminärskatt). –Begravningsverksamheten bedrivs.	Begravningsavgiften fastställs i beslut om slutlig skatt.	Slutavräkningsbelopp betalas.

Processen för att fastställa och betala ut begravningsavgiften består sammanfattningsvis av flera olika händelseförlöpp, som delvis överlappar varandra. Exempelvis påbörjas utbetalningen av förskott till huvudmännen innan de avgiftsskyldiga deklarerar den inkomst som utgör avgiftsunderlag. Begravningsavgiftens storlek kan vidare fastställas först när beskattningen av inkomstunderlaget är avslutad. Det inträffar i slutet av år 3, vilket innebär att slutavräkningsbeloppet (skillnaden mellan förskott och den slutliga begravningsavgiften) inte kan betalas förrän under år 4.

I denna lagrådsremiss benämns det andra året i cykeln ”verksamhetsår” och det fjärde året ”avgiftsår”.

4.5 Utbetalning av begravningsavgiften vid förändringar i begravningsverksamheten

En församling inom Svenska kyrkan ska anordna och hålla allmänna begravningsplatser för de personer som är folkbokförda inom ett visst geografiskt avgränsat förvaltningsområde. Det är inte ovanligt att förvaltningsområdena för begravningsverksamheten ändras efter det att förskottet har betalats ut. Skatteverket behöver då få uppgifter om vilken eller vilka huvudmän som tagit över verksamheten, och hur den tidigare huvudmannens andel ska fördelas mellan de nya huvudmännen. En sådan omfördelning kräver manuell hantering hos Skatteverket. Det framgår inte av lag eller förarbeten hur slutavräkningen ska hanteras om den huvudman som har rätt till andelen har upphört med sin verksamhet eller fått ett ändrat förvaltningsområde sedan förskottet betalades ut.

Sedan den enhetliga avgiftssatsen infördes betalar alla avgiftsskyldiga gemensamt för att täcka samtliga huvudmäns begravningskostnader. Tidigare betalades kostnaderna för begravningsverksamheten i ett visst förvaltningsområde av de personer som bodde i det området. Avgiftssatsen beslutades av huvudmannen för att täcka kostnader utifrån de personernas inkomster. Det var därför viktigt att slutavräkningsbeloppet som avsåg dessa personer kom just den huvudmannen tillgodo. Den nuvarande ordningen innebär att huvudmännen måste beakta en kommande slut-

avräkning i sitt budgetarbete. Detta kräver också extra administration och informationsutbyte mellan de enskilda huvudmännen, Kammarkollegiet, Skatteverket och Svenska kyrkan.

5 Ett effektivare förfarande för att fastställa och fördela begravningsavgiften

5.1 Förskott och slutavräkningsbelopp betalas till huvudmännen inom Svenska kyrkan med den andel som gäller för utbetalningsåret

Regeringens förslag: Skatteverket ska betala ut förskott och slutavräkningsbelopp till de huvudmän inom Svenska kyrkan som bedriver begravningsverksamhet enligt de uppgifter om andelen som Kammarkollegiet har lämnat för det år när förskott respektive avgift betalas ut.

Promemorians förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: *Jönköpings församling, Kammarkollegiet, Svenska kyrkan* och *Visby domkyrkoförsamling* tillstyrker förslaget. Även *Skatteverket* tillstyrker förslaget, men framhåller att modellen för att beräkna sammanlagda beskattningsbara förvärvsinkomster har ändrats sedan förslaget i promemorian togs fram. Beräkningen baseras numera på samtliga inkomstdeklarationer för året i stället för enligt beslut om skatt som fattats fram till september. Det leder till att uppgifterna ligger närmare de slutliga sammanlagda förvärvsinkomsterna. Detta motiverar dock enligt Skatteverket inte någon ändring av förslaget, eftersom förskott och slutavräkningsbelopp som betalats ut under ett år alltså ska täcka huvudmannens budgeterade kostnader. *Länsstyrelsen i Skåne län, Statskontoret* och *Umeå universitet* har inga synpunkter på förslaget.

Skälen för regeringens förslag: Skatteverket betalar ut begravningsavgiften till huvudmännen inom Svenska kyrkan som förskott och som slutavräkningsbelopp (skillnaden mellan förskott och den slutliga begravningsavgiften). Skatteverket fastställer beloppen för varje huvudman vid ingången av året, och beloppen betalas ut till huvudmannen med en tolfedel per månad. I den mån årsbeloppet inte kan fördelas med lika belopp varje månad görs en justering i mars månad. I enlighet med vad som anförs i avsnitt 4.3 ska både förskott på och slutavräkningsbelopp för begravningsavgiften betalas ut med samma andel, dvs. den andel som fastställts för det år då förskottet betalas ut. Det innebär att slutavräkningsbeloppet ska fördelas till de huvudmän inom Svenska kyrkan som två år tidigare hade ansvar för begravningsverksamheten enligt den andelsfördelning som gällde då (prop. 2012/13:120 s. 128 och 143). Hur utbetalningen ska hanteras i de fall Svenska kyrkans indelning av förvaltningsområden har ändrats under tiden mellan verksamhetsåret och avgiftsåret framgår inte av den nuvarande lagstiftningen.

Antalet ändringar av indelningen i förvaltningsområden varierar. Inför slutavräkningen 2019 hade 72 ekonomiska enheter upphört eller fått

ändrade ansvarsområden och 39 nya eller ombildade enheter hade tillkommit. Inför slutavräkningen 2020 hade 10 enheter upphört och 7 tillkommit enligt uppgifter från Kammarkollegiet och Statistiska centralbyråns regionala statistik.

Det är inte möjligt för Skatteverket att genomföra en utbetalning om den huvudman som bedrev verksamhet under verksamhetsåret har upphört med sin verksamhet när slutavräkningen sker. Om en huvudman i stället har fått ett ökat eller minskat ansvar för begravningsverksamheten, behöver huvudmannens andel av begravningsavgifterna anpassas till den aktuella verksamhetens omfattning. Skatteverket behöver då få uppgifter om vilken eller vilka huvudmän som har tagit över verksamheten och hur avgifterna ska fördelas mellan huvudmännen. Förfarandet innebär extra administration för Skatteverket och Svenska kyrkan.

Sedan den enhetliga avgiftssatsen infördes betalar alla avgiftsskyldiga gemensamt för att täcka samtliga huvudmäns begravningskostnader. Det finns därför inte längre skäl att använda en historisk andelsindelning när slutavräkningen ska fördelas.

Regeringen föreslår mot denna bakgrund att Skatteverket ska betala ut förskott och slutavräkningsbelopp till de huvudmän inom Svenska kyrkan som bedriver begravningsverksamhet enligt de uppgifter om andelen som Kammarkollegiet har lämnat för det år när förskott respektive avgift betalas ut. Förslaget innebär att förskott och slutavräkningsbelopp kommer att betalas ut enligt samma grundprincip. Om de andelar som gäller för respektive utbetalningsår läggs till grund för fördelningen kommer utbetalda belopp att tillfalla de huvudmän som faktiskt bedriver begravningsverksamhet när medlen betalas ut. Administrationen kommer vidare att minska för huvudmännen och Skatteverket. Dessutom uppkommer en administrativ lättnad i förfarandet, eftersom Skatteverket kommer att kunna tillämpa samma fördelningsnyckel för utbetalningar som görs under samma år, oavsett om det är fråga om förskott eller slutavräkning.

Förslaget innebär att huvudmännen får full täckning för sina budgeterade nettokostnader för verksamhetsårets begravningsverksamhet genom förskott och slutavräkningsbelopp som betalas ut under det året. Att summan av dessa utbetalningar täcker begravningsverksamhetens nettokostnad säkerställs genom att den avgiftssats som används för att ta ut förskottet fastställs utifrån de budgeterade nettokostnader som huvudmännen rapporterat för verksamhetsåret, inklusive det avräkningsbelopp som beräknas tillfalla eller belasta huvudmännen under det året.

Enligt 3 § andra och tredje stycket utdebiteringslagen ska Skatteverket senast den 10 september varje år lämna Kammarkollegiet uppgifter om den beräknade sammanlagda beskattningsbara förvärvsinkomsten i samtliga huvudmäns förvaltningsområden. Som *Skatteverket* framhåller innebär den förändrade beräkningen av den sammanlagda förvärvsinkomsten att förskottsbeloppet i de flesta fall kan beräknas närmare det slutliga beloppet, vilket innebär att slutavräkningsbeloppet blir mindre. Det finns dock inte något behov av att ändra förslaget till följd av detta.

5.2 Underskott vid slutavräkningen ska fördelas mellan huvudmännen inom Svenska kyrkan

Regeringens förslag: Om begravningsavgiften är lägre än det förskott som har betalats ut andra året före avgiftsåret, ska mellanskillnaden räknas av mot varje huvudmans del av de totala avgiftsintäkterna med ett belopp som motsvarar huvudmannens andel av de totala kostnaderna för begravningsverksamheten under avgiftsåret.

Promemorians förslag överensstämmer i huvudsak med regeringens. I promemorian föreslås en annan språklig utformning av bestämmelsen.

Remissinstanserna: *Jönköpings församling*, *Kammarkollegiet*, *Skatteverket* och *Svenska kyrkan* tillstyrker förslaget. *Visby domkyrkoförsamling* tillstyrker förslaget och framhåller att risken för att begravningsavgiften blir lägre än det utbetalade förskottet bör beaktas av huvudmännen i samband med budgethanteringen. Församlingen anför vidare att risken för att en ny huvudman ska bli återbetalningsskyldig är försumbar, och att den situationen bör kunna hanteras i budgetplaneringen och genom bilaterala överenskommelser mellan huvudmännen. *Länsstyrelsen i Skåne län*, *Statskontoret* och *Umeå universitet* har inga synpunkter på förslaget.

Skälen för regeringens förslag: Den begravningsavgift som tas ut är i regel högre än det förskott som betalats ut två år före avgiftsåret. Det beror på att avgiftsunderlaget följer den allmänna inkomstutvecklingen i Sverige över tid. Om den ekonomiska utvecklingen mattas av, kan dock de sammanlagda beskattningsbara förvärvsinkomsterna minska. Om avgiftsunderlaget för begravningsavgiften är lägre än det avgiftsunderlag som använts för att beräkna förskottet två år tidigare blir begravningsavgiften lägre än förskottet. Den avräkning som ska göras enligt 4 a § andra stycket utdebiteringslagen leder då till ett underskott. Vem som ansvarar för detta underskott regleras inte uttryckligen i lag. I likhet med vad som gäller för hur ett överskott ska fördelas bör emellertid ett underskott fördelas mellan huvudmännen inom Svenska kyrkan utifrån huvudmannens andelar av de totala kostnaderna för begravningsverksamheten.

Om Svenska kyrkans förvaltningsområden ändras under tiden mellan förskottsutbetalningen och slutavräkningen kan det uppkomma svårigheter att fördela underskottet. Som exempel kan nämnas att ett krav på återbetalning inte kan riktas mot en huvudman som inte längre är verksam. Ett negativt slutavräkningsbelopp bör därför fördelas mellan huvudmännen inom Svenska kyrkan med den andel som Kammarkollegiet, utifrån de totala kostnaderna för begravningsverksamheten, fastställer för det år när slutavräkningen betalas ut. Positiva och negativa slutavräkningsbelopp fördelas därmed enligt samma modell. Fördelarna med att fördela ansvaret för ett underskott mellan de huvudmän som är verksamma under avgiftsåret är desamma som anges i avsnitt 5.1 beträffande fördelningen av ett överskott. Det innebär dock att ett underskott kan komma att fördelas på huvudmän som inte hade ansvaret för begravningsverksamheten när förskottet betalades ut. Detta bör, som framhålls av *Visby domkyrkoförsamling*, kunna hanteras av huvudmännen, och får i sammanhanget anses vara av mindre betydelse.

Regeringen föreslår mot denna bakgrund att den mellanskillnad som uppstår om begravningsavgiften är lägre än det förskott som betalats ut andra året före avgiftsåret, ska räknas av mot varje huvudmans del av de totala avgiftsintäkterna med ett belopp som motsvarar huvudmannens andel av de totala kostnaderna för begravningsverksamheten under avgiftsåret. Det innebär att mellanskillnaden kommer att räknas av från det belopp som fastställs av Skatteverket vid ingången av året.

5.3 Slutavräkningen för samtliga huvudmän inom Svenska kyrkan ska beaktas när avgiftssatsen fastställs

Regeringens förslag: Kammarkollegiet ska beakta det beräknade avräkningsbeloppet för all begravningsverksamhet som bedrivs av huvudmännen inom Svenska kyrkan när avgiftssatsen fastställs. Det beräknade slutavräkningsbeloppet ska inte längre tas med i huvudmannens särredovisning av intäkter och kostnader.

Skatteverket ska senast den 10 september varje år lämna uppgift till Kammarkollegiet om det beräknade avräkningsbeloppet för samtliga huvudmän det följande beskattningsåret.

Promemorians förslag överensstämmer i huvudsak med regeringens. I promemorian föreslås en något annan språklig utformning av bestämmelsen.

Remissinstanserna: *Jönköpings församling, Kammarkollegiet, Skatteverket, Svenska kyrkan* och *Visby domkyrkoförsamling* tillstyrker förslaget. Svenska kyrkan välkomnar att kyrkan inte längre ska hantera uppgifter om beräknad slutavräkning. Jönköpings församling anser att det är en fördel för huvudmännen inom Svenska kyrkan att inte behöva beakta slutavräkningen. *Länsstyrelsen i Skåne län, Statskontoret* och *Umeå universitet* har inga synpunkter på förslaget.

Skälen för regeringens förslag

Kammarkollegiets föreskrifter om uppgiftslämnande

En av faktorerna som används för att bestämma den procentsats med vilken begravningsavgiften tas ut, den s.k. avgiftssatsen, är huvudmannens beräknade kostnader för begravningsverksamheten. Av Kammarkollegiets föreskrifter om hur uppgifter som behövs för att fastställa begravningsavgiftssatsen ska lämnas (KAMFS 2019:2) framgår att Svenska kyrkan ska lämna uppgift om varje enskild huvudmans budgeterade nettokostnad för begravningsverksamheten under verksamhetsåret samt vilka intäktsoch kostnadsposter som ska redovisas. Den slutavräkning som regleras under verksamhetsåret ska tas med som en särskild post i underlaget för beräkning av avgiftssatsen.

Kammarkollegiet ska utgå från den sammanlagda beräknade slutavräkningen vid fastställandet av avgiftssatsen

Av 9 kap. 4 § första stycket första meningen begravningslagen framgår att avgiftssatsen fastställs på grundval av huvudmännens beräknade kostnader för verksamheten. Med en bokstavlig tolkning av denna bestämmelse ska begravningsavgiften täcka verksamhetens kostnader, utan att det tas hänsyn till verksamhetens intäkter. I 9 kap. 4 § första stycket tredje meningen anges dock att avgiftssatsen ska grundas på en särredovisning av verksamhetens intäkter och kostnader. Det bör därför, som anges i Skatteverkets promemoria, vara begravningsverksamhetens kostnader minskade med dess intäkter, dvs. nettokostnaderna, som ska täckas av avgiften. Det är också den tolkning som framstår som ändamålsenlig med hänsyn till begravningsavgiftens syfte och avgiftssatsens konstruktion. De avgifter som tas ut av de avgiftsskyldiga bör inte vara högre än nödvändigt. Ett slutavräkningsbelopp, som beräknas tillfalla eller belasta huvudmännen under verksamhetsåret, bör därmed påverka avgiftssatsens storlek för detta år.

Det är dock tillräckligt att det sammanlagda slutavräkningsbeloppet beaktas för att avgiftssatsen ska bli korrekt. Skatteverket har tillgång till de uppgifter om utbetalda förskott och fastställda begravningsavgifter som behövs för att kunna beräkna det sammanlagda slutavräkningsbeloppet. Avgiftssatsen och huvudmannens andel av den totala kostnaden för begravningsavgiften fastställs av Kammarkollegiet i ett gemensamt förfarande. Kammarkollegiet behöver inte ha tillgång till uppgifter om respektive huvudmans slutavräkningsbelopp för att fastställa huvudmannens andel av de totala kostnaderna för begravningsverksamheten. För att förenkla förfarandet för att fastställa avgiftssatsen anser regeringen, i likhet med bl.a. *Jönköpings församling* och *Svenska kyrkan*, därför att Kammarkollegiet ska beakta det beräknade avräkningsbeloppet för all begravningsverksamhet när avgiftssatsen fastställs. De enskilda huvudmännens redovisning av budgeterade kostnader och intäkter skulle därmed inte behöva omfatta någon uppgift om deras beräknade slutavräkning.

Skyldigheten att lämna uppgifter regleras i 9 kap. 14 § begravningslagen och 3 § förordningen om begravningsavgift. Av bestämmelserna framgår att Svenska kyrkan ska lämna uppgifter om respektive huvudmans beräknade kostnader för det följande beskattningsåret till Kammarkollegiet samt hur och när uppgifterna ska lämnas. Det anges dock inte vilka uppgifter som ska lämnas. Det får i stället avgöras med stöd och ledning av de författningsbestämmelser och föreskrifter som reglerar fastställandet av avgiften. Det finns därför inte behov av att ändra bestämmelserna om uppgiftslämnandet.

Skatteverket ska underrätta Kammarkollegiet om beräknat slutavräkningsbelopp

För att Kammarkollegiet ska kunna beakta det beräknade slutavräkningsbeloppet för samtliga huvudmän när avgiftssatsen bestäms måste Skatteverket i god tid innan satsen bestäms lämna uppgift om detta belopp. Skatteverket bör därför vara skyldigt att senast den 10 september varje år

lämna uppgift om det beräknade avräkningsbeloppet det följande beskattningssåret till Kammarkollegiet.

6 Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Regeringens förslag: De föreslagna ändringarna ska träda i kraft den 1 september 2023.

Bestämmelserna ska tillämpas första gången i fråga om begravningsavgifter och förskott som betalas ut fr.o.m. den 1 januari 2024.

Regeringens bedömning: Det finns inte behov av några övergångsbestämmelser.

Promemorians förslag överensstämmer delvis med regeringens. I promemorian föreslås att regleringen ska träda i kraft tidigare. I promemorian redovisas inte någon bedömning av behovet av övergångsbestämmelser.

Remissinstanserna: *Jönköpings församling* tillstyrker förslaget. *Kammarkollegiet* och *Svenska kyrkan* noterar att den föreslagna tiden för ikraftträdandet har passerat, men ser inga hinder mot att ändringarna träder i kraft senare. *Skatteverket* anför att det är viktigt att de föreslagna ändringarna kan träda i kraft så snart som möjligt, men att förutsättningarna för den löpande betalningen av förskott respektive slutavräkning inte bör ändras under året.

Skälen för regeringens förslag: Förslagen bör träda i kraft så snart som möjligt. Ändringarna medför dock vissa anpassningsåtgärder hos berörda myndigheter. Förutsättningarna för betalning av förskott respektive slutavräkning bör som *Skatteverket* framhåller inte ändras under året. Ändringarna bör dock kunna tillämpas när avgiftssatsen fastställs för 2024. Regeringen föreslår därför att ändringarna ska träda i kraft den 1 september 2023, och tillämpas första gången i fråga om begravningsavgifter och förskott på dessa som betalas ut fr.o.m. den 1 januari 2024.

Det bedöms inte finnas behov av några övergångsbestämmelser.

7 Konsekvenser

7.1 Offentligfinansiella effekter

Förslagen innebär ingen förändring av begravningsavgiftens storlek och medför därför inga offentligfinansiella effekter.

7.2 Konsekvenser för Svenska kyrkan

Kammarkollegiet fastställer avgiftssatsen för begravningsavgiften i förhållande till huvudmännens rapporterade nettokostnader, inklusive det

avräkningsbelopp som beräknas för året, vilket säkerställer att utbetalningarna täcker kostnaderna.

Förslaget om att slutavräkningsbeloppet ska fördelas utifrån den andel som gäller för utbetalningsåret leder till att begravningsavgiften kommer att fördelas till de huvudmän som faktiskt bedriver begravningsverksamhet. Nya huvudmän, huvudmän vars förvaltningsområde har ändrats och huvudmän vars förvaltningsområde har upphört efter det år när förskottet betalades ut, kommer därmed att få ett annat belopp än enligt den nuvarande lagstiftningen. Att endast aktiva huvudmän ska få del av slutavräkningen, med belopp som motsvarar omfattningen av deras verksamhet, är en av förslagets avsedda konsekvenser.

För andra huvudmän än de som direkt berörs av förändrade förvaltningsområden kommer förslagen inte att innebära någon stor påverkan på det ekonomiska utfallet jämfört med nuvarande lagstiftning. Den genomsnittliga utbetalningen till huvudmännen blir densamma. Alla huvudmän får täckning för sina budgeterade nettokostnader. Det är enbart fördelningen av ett överskjutande belopp som skiljer mellan de båda alternativen.

Skatteverket har i promemorian analyserat hur utfallet av de totala utbetalningarna av begravningsavgiften 2019 skiljer sig åt med nuvarande lagstiftning jämfört med föreslagen lagstiftning. Jämförelsen visar att utbetalningarna blir högre än huvudmännens budgeterade nettokostnader i båda fallen, se tabell 2.

Tabell 2 **Differens mellan totala utbetalningar och huvudmännens budgeterade kostnader**

	Nuvarande lagstiftning	Regeringens förslag
Min	0,7%	1,1%
Max	3,0%	1,1%
Medel	1,1%	1,1%
Median	1,1%	1,1%
Standardavvikelse	0,2%	0,0%

Anm.: Tabellen utgår från 2019 års utfall. Standardavvikelse är ett spridningsmått som beskriver den genomsnittliga avvikelser från medelvärdet för en samling observationer. En låg standardavvikelse innebär att de flesta observationer ligger nära medelvärdet.

Skatteverkets analys visar att differensen mellan huvudmännens utbetalningar och de budgeterade kostnaderna är positiv.

Sedan Skatteverkets beräkning och analys genomfördes har, som anges i avsnitt 5.1, myndighetens modell för att beräkna sammanlagda beskattningsbara förvärvsinkomster ändrats. Beräkningen baseras numera på samtliga inkomstdeklarationer för året i stället för förvärvsinkomster enligt beslut om skatt som fattats fram till september. Detta får konsekvenser för fördelningen mellan förskott och slutavräkningsbelopp. Totalt kommer dock förskott och slutavräkningsbelopp att även fortsättningsvis motsvara huvudmännens totala kostnader under året.

Förslagen innebär att Svenska kyrkan och huvudmännen inte behöver ta hänsyn till slutavräkningsbeloppet i sina beräkningar, vilket minskar antalet moment vid kyrkans kostnadsberäkningar. Risken för fel bedöms därmed minska. Förslagen bedöms leda till en viss minskning av

kostnaderna för Svenska kyrkans administration och en mindre engångskostnad för utveckling av dess it-system.

7.3 Konsekvenser för statliga myndigheter och domstolar

Kammarkollegiet fastställer avgiftssatsen och respektive huvudmans andel av de totala begravningsavgifterna. Förslagen innebär att Kammarkollegiet vid fastställandet av begravningsavgifter för huvudmännen inom Svenska kyrkan ska beakta det samlade slutavräkningsbeloppet, i stället för att det fördelas på huvudmannanivå när avgiftssatsen fastställs. Det resulterar i en mindre engångskostnad för utveckling av myndighetens it-system. Denna kostnad bedöms kunna hanteras inom befintliga ekonomiska ramar.

Förslagen innebär minskade kostnader för Skatteverkets administration. Eventuella tillkommande kostnader för anpassningar Skatteverket behöver göra av it-system kan hanteras inom befintliga ekonomiska ramar. Förslagen bedöms inte medföra behov av några särskilda informationsinsatser från samhällets sida utöver den sedvanliga information om nya regelverk som Skatteverket och Kammarkollegiet tillhandahåller.

Övriga myndigheter och domstolarna påverkas inte av förslagen.

7.4 Övriga konsekvenser

Förslagen bedöms inte få några konsekvenser för kommuner, för den kommunala självstyrelsen, för brottsligheten eller för det brottsförebyggande arbetet. De får inte heller några konsekvenser för sysselsättningen, för den offentliga servicen i olika delar av landet eller för företags konkurrensförmåga eller villkor i övrigt. Förslagen bedöms vidare inte få några konsekvenser för jämställdheten mellan kvinnor och män eller för möjligheterna att nå de integrationspolitiska målen. Förslagen bedöms inte ha några fördelningseffekter eller konsekvenser för miljön. Förslagen bedöms inte heller ha någon påverkan på de åtaganden som följer av Sveriges medlemskap i EU.

8 Författningskommentar

8.1 Förslaget till lag om ändring i lagen (1965:269) med särskilda bestämmelser om kommuns och annan menighets utdebitering av skatt, m.m.

3 § Skatteverket ska senast den 8 mars till kommuner och regioner redovisa den skatt för det föregående året som tillkommer kommunen eller regionen. Regeringen meddelar närmare föreskrifter om sådan redovisning.

Skatteverket ska senast den 10 september varje år lämna kommuner och regioner uppgift om den beräknade sammanlagda beskattningsbara förvärvsinkomsten som avses i 1 § första stycket.

Skatteverket ska i fråga om avgifter till trossamfund lämna redovisning och uppgifter motsvarande dem som anges i första och andra styckena till Svenska kyrkan och andra registrerade trossamfund, som enligt lagen (1999:291) om avgift till registrerat trossamfund har beviljats statlig hjälp med att ta in avgifterna. Skatteverket ska lämna motsvarande redovisning och uppgifter i fråga om begravningsavgift enligt begravningslagen (1990:1144) till den församling, kyrkliga samfällighet eller kommun som är huvudman för begravningsverksamheten. För den begravningsverksamhet som bedrivs under huvudmannaskap av en församling eller kyrklig samfällighet ska dock uppgifter som anges i andra stycket lämnas till Kammarkollegiet och avse den beräknade sammanlagda beskattningsbara förvärvsinkomsten i samtliga huvudmäns förvaltningsområden. *För sådan begravningsverksamhet ska Skatteverket senast den 10 september varje år också lämna uppgift till Kammarkollegiet om beräknad avräkning enligt 4 a § andra stycket för samtliga huvudmän det följande beskattningsåret.*

Skatteverket ska till kommuner lämna motsvarande redovisning som anges i första stycket i fråga om fastighetsavgiftsmedel. Senast samma dag ska Skatteverket till kommuner också lämna uppgift om de sammanlagda fastighetsavgifterna i kommunen enligt Skatteverkets senaste beslut om slutlig skatt enligt 56 kap. 2 § skatteförordningen (2011:1244).

Paragrafen innehåller bestämmelser om Skatteverkets redovisnings- och uppgiftsskyldighet.

I *tredje stycket* anges vilka uppgifter Skatteverket ska lämna till Kammarkollegiet i fråga om begravningsavgifter för verksamhet som bedrivs under huvudmannaskap av en församling eller kyrklig samfällighet. I en ny fjärde mening utökas uppgiftsskyldigheten till att även omfatta uppgift om beräknad avräkning enligt 4 a § andra stycket för dessa huvudmän det följande beskattningsåret. Uppgiften ska lämnas senast den 10 september varje år.

Övervägandena finns i avsnitt 5.3.

4 a § Ett registrerat trossamfund som avses i lagen (1999:291) om avgift till registrerat trossamfund är berättigat att under visst år (avgiftsåret) av staten uppbära avgift som avses i den lagen med belopp som motsvarar vad som skulle utgå på grundval av de sammanlagda beskattningsbara förvärvsinkomsterna för de avgiftsskyldiga i trossamfundet enligt Skatteverkets beslut om slutlig skatt enligt 56 kap. 2 § skatteförordningen (2011:1244) som fattades året före avgiftsåret, beräknat efter den eller de avgiftssatser som har bestämts för andra året före avgiftsåret.

*Ett trossamfund som avses i första stycket är berättigat att under ett visst år av staten såsom förskott uppbära ett belopp som motsvarar produkten av den eller de avgiftssatser som har beslutats för året och de sammanlagda beskattningsbara förvärvsinkomster som har påförts de avgiftsskyldiga enligt Skatteverkets beslut om slutlig skatt enligt 56 kap. 2 § skatteförordningen som fattades det föregående året i fråga om kommunal inkomstskatt. Förskottet räknas av mot de avgifter som trossamfundet har rätt att uppbära av staten på grundval av besluten om slutlig skatt under året efter det att förskottet enligt bestämmelserna i *tredje stycket betalas ut.**

Det belopp som vid ingången av ett år utgör trossamfundets fordran hos staten enligt denna paragraf ska Skatteverket under samma år betala ut till trossamfundet med en tolfedel per månad den tredje vardagen räknat från den 17 i månaden. Vardagar som enligt 2 § lagen (1930:173) om beräkning av lagstadgad tid

jämställs med allmän helgdag *ska inte räknas med*. Om trossamfundets fordran inte har räknats ut vid utbetalningstillfällena i januari och februari, ska samma belopp som betalades ut i december det föregående året *betalas ut vid dessa tillfällen*. När det finns särskilda skäl får Skatteverket dock *besluta att ett annat belopp ska betalats ut*. Om något av de belopp som *betalades ut* i januari och februari inte motsvarar en tolfedel av trossamfundets fordran, ska det belopp som *betalas ut* i mars *jämkas*.

Bestämmelserna om avgift till ett registrerat trossamfund tillämpas på motsvarande sätt i fråga om begravningsavgift enligt begravningslagen (1990:1144). Det som sägs om trossamfund ska dock i stället gälla den församling eller kyrkliga samfällighet som är huvudman för begravningsverksamheten. Varje huvudman är berättigad att uppbära den del av de totala avgiftsintäkterna som motsvarar huvudmannens andel av de totala kostnaderna för begravningsverksamheten enligt de uppgifter om andelen som Kammarkollegiet har lämnat för det år när förskott respektive avgift betalats ut. Om avgiften är lägre än det förskott som betalats ut andra året före avgiftsåret, ska mellanskillnaden räknas av mot varje huvudmans del av de totala avgiftsintäkterna med ett belopp som motsvarar huvudmannens andel av de totala kostnaderna för begravningsverksamheten under avgiftsåret.

Paragrafen innehåller bestämmelser om utbetalning av avgift till registrerade trossamfund och begravningsavgift till den församling eller kyrkliga samfällighet som är huvudman för begravningsverksamheten.

Av *fjärde stycket* framgår att den församling eller kyrklig samfällighet som är huvudman för begravningsverksamheten är berättigad till den andel av avgiftsintäkterna som motsvarar huvudmannens andel av de totala kostnaderna för begravningsverksamheten. Andelen framgår av de uppgifter om kostnadernas fördelning mellan huvudmännen som Kammarkollegiet enligt 9 kap. 14 § begravningslagen ska lämna i samband med att avgiftssatsens storlek har bestämts. Tillägget i tredje meningen innebär att begravningsavgiften ska betalas ut till varje huvudman enligt de uppgifter om dess andel av de totala kostnaderna för begravningsverksamheten som Kammarkollegiet har lämnat för det år när förskott respektive avgift betalats ut. Utbetalningen ska därmed ske med den andel som gäller vid utdebiteringstillfället. Därmed fördelas förskottet till respektive huvudman enligt de uppgifter om andelen som Kammarkollegiet har lämnat för det år när förskottet betalats ut. Den del av avgiften som huvudmännen har rätt att uppbära efter att förskottet har räknats av i enlighet med andra stycket (slutavräkningsbeloppet), fördelas enligt de uppgifter om andelen som Kammarkollegiet har lämnat för avgiftsåret. Att medlen betalats ut enligt den andelsfördelning som gäller för det år då utbetalningen görs medför att medlen tillfaller de huvudmän som bedriver begravningsverksamhet vid utbetalningstillfället.

Om begravningsavgiften är lägre än det förskott som betalades ut två år tidigare ska enligt en ny bestämmelse i *fjärde stycket* mellanskillnaden räknas av mot varje huvudmans del av de totala avgiftsintäkterna med ett belopp som motsvarar huvudmannens andel av de totala kostnaderna för begravningsverksamheten under avgiftsåret.

Det görs även vissa språkliga ändringar i paragrafen.

Övervägandena finns i avsnitt 5.1 och 5.2.

Kraftträdande- och övergångsbestämmelser

1. Denna lag träder i kraft den 1 september 2023.

2. Bestämmelserna i 3 och 4 a §§ i den nya lydelsen tillämpas på begravningsavgifter och förskott som betalas ut från och med den 1 januari 2024.

Av *första punkten* framgår att lagändringarna ska träda i kraft den 1 september 2023.

Enligt *andra punkten* ska de nya reglerna om beräkning och utbetalning tillämpas på begravningsavgifter och förskott på dessa som betalas ut fr.o.m. den 1 januari 2024. Bestämmelsen innebär att begravningsavgifter som tas ut fr.o.m. 2024 kommer att betalas ut enligt de nya bestämmelserna. För begravningsavgifter som tas ut under 2022 och 2023 kommer förskott att betalas ut enligt den äldre regleringen och slutavräkningsbelopp att betalas ut enligt de föreslagna bestämmelserna.

Övervägandena finns i avsnitt 6.

8.2 Förslaget till lag om ändring i begravningslagen (1990:1144)

9 kap.

Fastställande av begravningsavgift

4 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får på grundval av huvudmännens beräknade kostnader meddela föreskrifter om den avgiftssats enligt vilken begravningsavgift ska betalas. I de fall en kommun är huvudman fastställer kommunen dock alltid avgiftssatsen. Avgiftssatsen ska grundas på en särredovisning av verksamhetens intäkter och kostnader. *I de fall en församling är huvudman ska särredovisningen dock inte omfatta belopp som räknas av enligt 4 a § andra stycket lagen (1965:269) med särskilda bestämmelser om kommuns och annan menighets utdebitering av skatt, m.m. I stället ska det beräknade avräkningsbeloppet för all begravningsverksamhet som bedrivs av församlingar beaktas när avgiftssatsen fastställs.*

Avgiftssatsen ska bestämmas på grundval av de sammanlagda beskattningsbara förvärvsinkomsterna för de avgiftsskyldiga på det sätt som anges i lagen med särskilda bestämmelser om kommuns och annan menighets utdebitering av skatt, m.m. I den lagen finns också bestämmelser om beräkning och utbetalning av begravningsavgiften till huvudmännen.

I paragrafen finns bestämmelser om fastställande av begravningsavgiften och den avgiftssats enligt vilken avgiften ska betalas. Av paragrafen framgår att avgiftssatsen grundas på huvudmännens beräknade kostnader och de sammanlagda beskattningsbara förvärvsinkomsterna för de avgiftsskyldiga. Svenska kyrkan respektive Skatteverket lämnar dessa uppgifter till Kammarkollegiet. Den senare myndigheten ska enligt förordningen (1999:729) om begravningsavgift senast den 1 december underrätta Skatteverket och Svenska kyrkan om den avgiftssats för begravningsavgiften som ska gälla för det följande beskattningsåret och respektive huvudmans andel av de totala kostnaderna.

Av *första stycket* framgår att avgiftssatsen ska grundas på en särredovisning av verksamhetens intäkter och kostnader. I en ny fjärde mening anges att särredovisningen dock inte ska omfatta belopp som räknas av enligt 4 a § andra stycket lagen med särskilda bestämmelser om kommuns och annan menighets utdebitering av skatt, m.m. i de fall en församling är

huvudman. Av 1 kap. 1 § framgår att med församling avses församling eller kyrklig samfällighet inom Svenska kyrkan. Ändringen innebär att belopp som räknas av inte ska tas med i dessa huvudmäns särredovisning av intäkter och kostnader. Enligt femte meningens ska i stället det beräknade avräkningsbeloppet för all begravningsverksamhet som bedrivs av huvudmännen beaktas när avgiftssatsen fastställs. Skatteverket ska enligt den nya bestämmelsen i 3 § tredje stycket lagen med särskilda bestämmelser om kommuns och annan menighets utdebitering av skatt, m.m. lämna uppgift om beräknad avräkning till Kammarkollegiet.

Övervägandena finns i avsnitt 5.3.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

1. Denna lag träder i kraft den 1 september 2023.

2. Bestämmelserna i 9 kap. 4 § i den nya lydelsen tillämpas första gången i fråga om begravningsavgifter som betalas ut från och med den 1 januari 2024.

Av *första punkten* framgår att lagändringarna ska träda i kraft den 1 september 2023.

Enligt *andra punkten* ska de nya reglerna om fastställande av avgiftssatsen tillämpas på begravningsavgifter som betalas ut fr.o.m. den 1 januari 2024. Bestämmelsen innebär att avgiftssatsen för begravningsavgift som tas ut fr.o.m. 2024 kommer att fastställas enligt de nya bestämmelserna. När det gäller begravningsavgift som tas ut under 2022 och 2023 kommer avgiftssatsen att fastställas enligt den äldre regleringen.

Övervägandena finns i avsnitt 6.

Sammanfattning av promemorian

Begravningsavgift till Svenska kyrkan – fördelning och förfarande

I promemorian föreslås vissa ändringar i lagen (1965:269) med särskilda bestämmelser om kommuns och annan menighets utdebitering av skatt, m.m. och i begravningslagen (1990:1144).

Det föreslås ändrade regler om hur Skatteverket ska betala ut begravningsavgiften till de huvudmän inom Svenska kyrkan som bedriver begravningsverksamhet. Det föreslås att begravningsavgiften ska fördelas mellan huvudmännen enligt den andel som Kammarkollegiet fastställer för de år när medlen förs över. Det innebär att förskottet ska fördelas enligt andelen för förskottsåret och det slutliga avräkningsbeloppet ska fördelas enligt andelen för slutavräkningsåret.

Vidare föreslås att Kammarkollegiet ska beakta det totala beräknade slutavräkningsbeloppet när avgiftssatsen bestäms, i stället för att varje huvudman ska ange sin del av slutavräkningsbeloppet i den kostnadsredovisning som lämnas till myndigheten till grund för avgiftssatsens storlek.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 september 2021 och tillämpas på avgifter som betalas ut under 2022 och senare.

Promemorians lagförslag

Förslag till lag om ändring i lagen (1965:269) med särskilda bestämmelser om kommuns och annan menighets utdebitering av skatt, m.m.

Härigenom föreskrivs att 3 och 4 a §§ lagen (1965:269) med särskilda bestämmelser om kommuns och annan menighets utdebitering av skatt, m.m. ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 §¹

Skatteverket ska senast den 8 mars till kommuner och regioner redovisa den skatt för det föregående året som tillkommer kommunen eller regionen. Regeringen meddelar närmare föreskrifter om sådan redovisning.

Skatteverket ska senast den 10 september varje år lämna kommuner och regioner uppgift om den beräknade sammanlagda beskattningsbara förvärvsinkomsten som avses i 1 § första stycket.

Skatteverket ska i fråga om avgifter till trossamfund lämna redovisning och uppgifter motsvarande dem som anges i första och andra styckena till Svenska kyrkan och andra registrerade trossamfund, som enligt lagen (1999:291) om avgift till registrerat trossamfund har beviljats statlig hjälp med att ta in avgifterna. Skatteverket ska lämna motsvarande redovisning och uppgifter i fråga om begravningsavgift enligt begravningslagen (1990:1144) till den församling, kyrkliga samfällighet eller kommun som är huvudman för begravningsverksamheten. För den begravningsverksamhet som bedrivs under huvudmannaskap av en församling eller kyrklig samfällighet ska dock uppgifter som anges i andra stycket lämnas till Kammarkollegiet och avse den beräknade sammanlagda beskattningsbara förvärvsinkomsten i samtliga huvudmäns förvaltningsområden.

Skatteverket ska i fråga om avgifter till trossamfund lämna redovisning och uppgifter motsvarande dem som anges i första och andra styckena till Svenska kyrkan och andra registrerade trossamfund, som enligt lagen (1999:291) om avgift till registrerat trossamfund har beviljats statlig hjälp med att ta in avgifterna. Skatteverket ska lämna motsvarande redovisning och uppgifter i fråga om begravningsavgift enligt begravningslagen (1990:1144) till den församling, kyrkliga samfällighet eller kommun som är huvudman för begravningsverksamheten. För den begravningsverksamhet som bedrivs under huvudmannaskap av en församling eller kyrklig samfällighet ska dock uppgifter som anges i andra stycket lämnas till Kammarkollegiet och avse den beräknade sammanlagda beskattningsbara förvärvsinkomsten i samtliga huvudmäns förvaltningsområden. *För sådan*

begravningsverksamhet ska Skatteverket senast den 10 september varje år också lämna uppgift till Kammarkollegiet om beräknad avräkning enligt 4 a § andra stycket för samtliga huvudmän det följande beskattningsåret.

Skatteverket ska till kommuner lämna motsvarande redovisning som anges i första stycket i fråga om fastighetsavgiftsmedel. Senast samma dag ska Skatteverket till kommuner också lämna uppgift om de sammanlagda fastighetsavgifterna i kommunen enligt Skatteverkets senaste beslut om slutlig skatt enligt 56 kap. 2 § skatteförfarandelagen (2011:1244).

4 a §²

Ett registrerat trossamfund som avses i lagen (1999:291) om avgift till registrerat trossamfund är berättigat att under visst år (avgiftsåret) av staten uppbära avgift som avses i den lagen med belopp som motsvarar vad som skulle utgå på grundval av de sammanlagda beskattningsbara förvärvsinkomsterna för de avgiftsskyldiga i trossamfundet enligt Skatteverkets beslut om slutlig skatt enligt 56 kap. 2 § skatteförfarandelagen (2011:1244) som fattades året före avgiftsåret, beräknat efter den eller de avgiftssatser som har bestämts för andra året före avgiftsåret.

Trossamfund som avses i första stycket är berättigat att under ett visst år av staten såsom förskott uppbära ett belopp som motsvarar produkten av den eller de avgiftssatser som har beslutats för året och de sammanlagda beskattningsbara förvärvsinkomster, som enligt Skatteverkets beslut om slutlig skatt enligt 56 kap. 2 § skatteförfarandelagen som fattades det föregående året i fråga om kommunal inkomstskatt, har påförts de avgiftsskyldiga. Förskottet avräknas mot de avgifter, som trossamfundet har rätt att uppbära av staten på grundval av besluten om slutlig skatt under året efter det, då förskottet enligt bestämmelserna i nästföljande stycke utanordnas.

Belopp, som vid ingången av ett år utgör trossamfundets fordran hos staten enligt denna paragraf ska Skatteverket under samma år utanordna till trossamfundet med en tolfedel per månad den tredje vardagen räknat från den 17 i månaden, varvid vardag som enligt 2 § lagen (1930:173) om beräkning av lagstadgad tid jämföras med allmän helgdag inte ska medräknas. Är trossamfundets fordran inte uträknad vid utbetalningstillfällena i månaderna januari och februari, ska vid dessa tillfällen utbetalas samma belopp som har utbetalats i december månad det föregående året. När särskilda skäl föranleder det får Skatteverket dock förordna att utbetalning ska ske med annat belopp. Om något av de belopp som utbetalades i månaderna januari och februari inte motsvarar en tolfedel av trossamfundets fordran, ska den jämkning som föranleder härav ske i fråga om det belopp, som utbetalas i mars månad.

Vad som har sagts om avgift till registrerat trossamfund tillämpas vad som har sagts om avgift till registrerat trossamfund tillämpas

² Senaste lydelse 2013:377.

Bilaga 2

på motsvarande sätt i fråga om begravningsavgift enligt begravningslagen (1990:1144). Det som sägs om trossamfund ska dock i stället gälla den församling eller kyrkliga samfällighet som är huvudman för begravningsverksamheten. Varje huvudman är berättigad att uppbära den del av de totala avgiftsintäkterna som motsvarar huvudmannens andel av de totala kostnaderna för begravningsverksamheten enligt de uppgifter om andelen som Kammarkollegiet har lämnat.

på motsvarande sätt i fråga om begravningsavgift enligt begravningslagen (1990:1144). Det som sägs om trossamfund ska dock i stället gälla den församling eller kyrkliga samfällighet som är huvudman för begravningsverksamheten. Varje huvudman är berättigad att uppbära den del av de totala avgiftsintäkterna som motsvarar huvudmannens andel av de totala kostnaderna för begravningsverksamheten enligt de uppgifter om andelen som Kammarkollegiet har lämnat *för det år när förskott respektive avgift betalas ut. Om avgiften är lägre än det utbetalade förskottet ansvarar varje huvudman för mellanskillnaden med ett belopp som motsvarar huvudmannens andel för avgiftsåret.*

Denna lag träder i kraft den 1 september 2021.

Förslag till lag om ändring i begravningslagen (1990:1144)

Bilaga 2

Härigenom föreskrivs att 9 kap. 4 § begravningslagen (1990:1144) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

9 kap.

4 §¹

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får på grundval av huvudmännens beräknade kostnader meddela föreskrifter om den avgiftssats enligt vilken begravningsavgift ska betalas. I de fall en kommun är huvudman fastställer kommunen dock alltid avgiftssatsen. Avgiftssatsen ska grundas på en särredovisning av verksamhetens intäkter och kostnader.

Avgiftssatsen ska bestämmas på grundval av de sammanlagda beskattningsbara förvärvsinkomsterna för de avgiftsskyldiga på det sätt som anges i lagen (1965:269) med särskilda bestämmelser om kommuns och annan menighets utdebitering av skatt, m.m. I den lagen finns också bestämmelser om beräkning och utbetalning av begravningsavgiften till huvudmännen.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får på grundval av huvudmännens beräknade kostnader meddela föreskrifter om den avgiftssats enligt vilken begravningsavgift ska betalas. I de fall en kommun är huvudman fastställer kommunen dock alltid avgiftssatsen. Avgiftssatsen ska grundas på en särredovisning av verksamhetens intäkter och kostnader. *I de fall en församling eller kyrklig samfällighet är huvudman ska särredovisningen dock inte omfatta belopp som avräknas enligt 4 a § andra stycket lagen (1965:269) med särskilda bestämmelser om kommuns och annan menighets utdebitering av skatt m.m. I stället ska det beräknade avräkningsbeloppet för all begravningsverksamhet som bedrivs av dessa huvudmän beaktas av den som fastställer avgiftssatsen.*

Avgiftssatsen ska bestämmas på grundval av de sammanlagda beskattningsbara förvärvsinkomsterna för de avgiftsskyldiga på det sätt som anges i lagen med särskilda bestämmelser om kommuns och annan menighets utdebitering av skatt, m.m. I den lagen finns också bestämmelser om beräkning och utbetalning av begravningsavgiften till huvudmännen.

¹ Senaste lydelse 2013:379.

Denna lag träder i kraft den 1 september 2021.

Förteckning över remissinstanserna

Bilaga 3

Efter remiss har yttrande kommit in från Jönköpings församling, Kammarkollegiet, Länsstyrelsen i Skåne län, Skatteverket, Statskontoret, Svenska kyrkan, Visby domkyrkoförsamling och Umeå universitet.

Följande remissinstanser har inte svarat eller angett att de avstår från att lämna några synpunkter: Ekonomistyrningsverket, Göteborgs domkyrkoförsamling, Ljusnarsbergs församling, Mora församling, Riksrevisionen, Stockholms kommun och Östersunds församling.